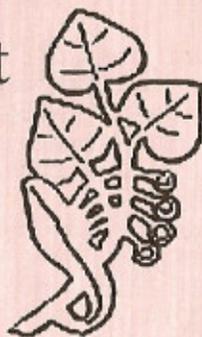

V DUCHU TRADIC SOKOLOVA A DUKLY...

Společnost
Ludvíka
Svobody

gen. Ludvík Svoboda

www.sls.ludviksvoboda.cz

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

ODBOČEK SPOLEČNOSTI LUDVÍKA SVOBODY HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY A STŘEDOČESKÉHO KRAJE

ČÍSLO 01

ZÁŘÍ 2011

ROČNÍK 01

CENA 10 Kč

Na okraj 66. výročí osvobození a porážky fašismu

Výroční shromáždění členů pražské odbočky naší společnosti se konalo ve dnech, kdy jsme si připomínali 66. výročí nejvýznamnějších událostí, kterými končila druhá světová válka. Květnové povstání českého lidu, Pražské květnové po-

vstání a pražská operace Rudé armády dovršily tehdy osvobození Československa od fašistických okupantů.

Nikoliv náhodou jsou uváděné události spjaty s těmi tradicemi, na nichž je zakládána naše společnost, v níž svojí početností představuje pražská organizace významné místo.

Připomenuli jsme si v uváděných dnech památku těch, kteří za naši svobodu padli. Jde tady nejenom o příslušníky slavné Rudé armády, ale i těch, kteří se v naší jednotce za vedení pozdějšího armádního generála Ludvíka Svobody podíleli na osvobození naší

to vojsky přišli a spolu se svým velitelem se zúčastnili i první přehlídky na Staroměstském náměstí.

Jméno armádního generála Ludvíka Svobody se proto navěky zapsalo i do dějin našeho hlavního města. Právem se také svého času stal jeho čestným občanem. Nikoliv bez důvodu nese jedno z pražských nábreží dosud jeho jméno.

Oceňuji, stejně tak jako vedení naší společnosti, péči naší pražské odbočky, s kterou se uváděné problematice věnuje. Také její výroční jednání bylo významným předělem v její práci při odpovídající pozornosti památce těch, kteří bojovali za naši svobodu a zaslou-

Z obsahu...

Na okraj 66. výročí osvobození a porážky fašismu	1	Informace o společnosti	2
K dubnovému shromáždění členů pražské odbočky	1	Přehled členské základny	2
Úvodem	1	Bojový křest československých žen u Sokolova	3
Orgány společnosti	1	Co víme o L. Svobodovi	4
Usnesení	2	Aktuální informace	4

* * *

Úvodem

K informaci členů pražské odbočky Společnosti Ludvíka Svobody, o. s. je vydáván v souladu se závěry shromáždění členů z dubna t. r. Informační zpravodaj.

Nově zvolený výbor odbočky je přesvědčen, že k aktivitě a angažovanosti členů odbočky může přispět i odpovídající informovanost. A tomu má sloužit mimo jiné i náš zpravodaj.

Přivítali bychom názory našich členů, zda podobné zpravodajské informace vydávat častěji a v takovém případě očekáváme od vás náměty na vylepšení a obsahové zaměření.

Výbor pražské odbočky SLS o.s.

ORGÁNY SPOLEČNOSTI

Představenstvo Společnosti Ludvíka Svobody, .o.s.

br. Václav Čapek, mluvčí

br. ing. Jozef Činčár, předseda

s. Maja Dočkalová, předsedkyně odbočky

br. Paed. František Dosoudil, předseda odbočky

br. ing. Ludvík Engel, úřadující místopředseda

br. ing. Stanislav Hampl, místopředseda

br. doc. JUDr. Jaroslav Ipser, CSc., předseda odbočky

br. RSDr. Vladimír Kenša, předseda odbočky

s. prof. ing. Zoe Klusáková-Svobodová, místopředsedkyně

br. ing. Břetislav Radocha, hospodář

vlasti.

Na náměstí Interbrigády v Praze 6 je zdařilý pomník maršála sovětského

svazu Ivana Stěpanoviče Koněva. Vojska prvního ukrajinského frontu, jimž maršál Koněv velel, měla hlavní podíl na osvobození naší vlasti, a zvláště pak samotné Prahy. V rámci prvního ukrajinského frontu působila i naše jednotka.

V našich řadách jsou ještě ti, kteří do samotné Prahy s těmi-

žili se o to, že naše země a její hlavní město byly osvobozeny od fašistické poroby.

Tomu odpovídající je významné opatření, které pražská odbočka Společnosti přijala - zřízení Klubu veteránů.

Osobně, stejně tak jako vedení naší Společnosti, přeji pražské odbočce a jejím nově zvoleným orgánům další úspěchy v práci pro naši společnost.

*Ing. Jozef Činčár
generálporučík v. v.,
předseda SLS, o. s.*

br. **Bc. Jiří Stanislav**, předseda svodné odbočky

br. **PhDr. Zdeněk Suský**, tajemník

Zástupci kolektivních členů SLS, o. s.

Česko-ruská společnost o. s.

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

Kontrolní komise společnosti

br. **ing. Jiří Moos**, předseda

br. **ing. František Spudich**, člen

br. **ing. Robert Ureš**, člen

K DUBNOVÉMU SHROMÁŽDĚNÍ ČLENŮ PRAŽSKÉ ODBOČKY

Při příležitosti 66. výročí osvobození a porážky fašismu se 26. dubna 2011 konalo v ruském středisku vědy a kultury v Praze shromáždění členu pražské odbočky naší společnosti s programem:

- zahájení
- zpráva o činnosti odbočky a jejích výhledech pro další období
- volba výboru a revizora odbočky
- diskuse a závěr

Z pověření stávajícího výboru, shromáždění zahájil br. Ipser. Na jeho návrh bylo zvoleno pracovní představenstvo (br. Ipser, br. Svoboda, br. Šlezar).

Současně byla zvolena volební a návrhová komise vedená br. Svobodou.

Za řízení br. Šlezara, proběhlo následně další jednání.

V úvodu bylo připomenuto, že v průběhu let od vzniku odbočky zemřeli kromě jejího koordinátora bratra Tondla, sestry a bratři Dulo, Hártl, Jašek, manželé Kopoldovi, Kvasil, Machač, Ondrovčák, Popjuk, Raichl a Váňa, kteří jako zakládající členové ve společnosti patřili svojí aktivitou k její opoře.

Jejich památce byla vzdána čest. Zprávu o činnosti odbočky s výhledem její práce přednesl br. Ipser.

Ve svém vystoupení zdůraznil, že ustavení odbočky kromě jejího koordinátora bratra Tondla byli členy přípravného výboru dále bratři Ipser, Svoboda, Štecha a Urban. Na práci téhož přípravného výboru byli účastní členové představenstva společnosti bratři Radocha a Suský.

Vzhledem k tomu, že odbočka měla servisní charakter pro představenstvo společnosti, organizační a hospodářské záležitosti byly zabezpečovány v rámci představenstva společnosti. Také obsahové zaměření práce odbočky, na rozdíl od ostatních odboček, tomu odpovídala.

Ve shodě s tím a na podkladě podnětů z členské základny pražské odbočky poukázal, že při akceptování hlavních směrů činnosti společnosti a jejich programových dokumentů je žádoucí takovéto programové záměry přiblížit, v konkretizaci právě pražským podmínkám.

Proto programové cíle odbočky v průběhu tohoto roku mají být soustředěny zejména na:

- upevnění organizační struktury odbočky odpovídající pružným kontaktům v rámci členské základny zřízením členských obvodů;
- zprůhlednění členské základny a obnovy práce s ní kupř. při životních jubileích, úmrtích apod.;
- zintenzívnění informovanosti členské základny o naší činnosti prostřednictvím členských obvodů, informačním zpravodajem apod.;
- zabezpečení hospodářské základny odbočky s odpovídající příspěvkovou činností členů;
- projednání převodu členské základny ve Středočeském kraji do samostatné odbočky;
- konstituování Klubu veteránů odbočky, složeného z těch členů, kteří byli aktivně účastní na druhém odboji a poválečné výstavbě ozbrojených sil;
- koordinaci a spolupráci se společenskými organizacemi, které mají shodné zaměření, jako je Česko-ruská společnost, Klub českého pohraničí, Slovanský výbor apod.,

stejně tak jako Ruským střediskem vědy a kultury, Klubem Rusko, svazem důstojníků a praporčíků ČSLA apod.

Takováto orientace související s významnými pietními akcemi, by měly být zaměřeny zejména na akce související s 66. výročí osvobození a dalšími jubilei.

Spolu s kroměřížskou odbočkou zamýšlí naše odbočka v listopadu při příležitosti nedožitých 116. narozenin Ludvíka Svobody autobusový zájezd na kroměřížsko a seznámení se s místy, kde Ludvík Svoboda žil. Předpokládáme tady spolupráci s Česko-ruskou společností a Klubem českého pohraničí.

Kromě uváděného hodlá odbočka svojí účastí podpořit významné akce, zabezpečované Ruským střediskem vědy a kultury v Praze, zejména tady pořádané besedy a filmová představení. Na sklonku roku při některé z takovýchto příležitostí se uskuteční vzájemné setkání naší odbočky, kromě shodného setkání s veterány našeho odboje.

V navazující diskusi, ve které vystoupili sestry a bratři Bruntálová, Engel, Heřkovič, Kiesewetter, Klusaková-Svobodová, Kolečko, Radocha, Suský a Štefka, byla uváděná orientace podpořena spolu s dalšími náměty pro práci výboru odbočky.

Volba výboru a revizora odbočky byla řízena předsedou volební a návrhové komise br. Svobodou, který také přednesl návrh na složení uváděných orgánů odbočky. Následně pak byli do výboru odbočky zvoleni sestry a bratři Ipser, Kolečko, Sochůrková, Svoboda, Šlezar, Štecha a Ureš.

Revizorem odbočky byl zvolen br. Hrabiec.

V závěru jednání přednesl br. Svoboda návrh usnesení, přípravně zvolenou volební a návrhovou komisí. Předložený návrh byl schválen.

V navazující části se účastníci jednání setkali s ruskými veterány a zúčastnili se doprovodného kulturního programu.

Základní informace o společnosti

ZE ZAKLADATELSKÝCH DOKUMENTŮ SPOLEČNOSTI

1) Sdružení má název SPOLEČNOST LUDVÍKA SVOBODY, o.s. Ve zkratce lze užívat název SLS, o.s.

2) SLS, o.s. je právnickou osobou ve smyslu §2 odst. 3 zák. č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů a jeho činnost vychází z ustavení téhož zákona.

3) SLS, o.s. byla registrována dne 18. 8. 2004 pod čj.: VS/1-1/58 221/04 R ministerstvem vnitra ČR.

4) Změna stanov, odpovídající ustanovení § 11 zák. č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve shora uvážené úpravě byla schválena na shromáždění členů tohoto sdružení dne 6. 11. 2007.

5) Sdružení má sídlo na adrese: SLS, o.s., Zavadilova 1888/22, 160 00 Praha 6 - Dejvice.

6) SLS, o.s. je dobrovolnou, nezávislou, neziskovou, demokratickou, nepolitickou společností sdružující občany ČR, SR a jiných států, zvláště příslušníky bývalého 1. čs. armádního sboru, kteří mají kladný vztah k bývalému veliteli československého vojska v SSSR a chtějí se podílet na rozvoji těch ideálů svobody našich národů, demokracie, bratrství slovanských národů a míru, za které Ludvík Svoboda bojoval nejen v 1. a 2. světové válce, ale celý svůj bohatý život.

7) Cílem činnosti SLS, o.s. je zejména

a) přispívat k rozvoji České republiky v duchu bojových tradic 1.ČSAS, kterého byl L. Svoboda velitelem a v duchu humanitních tradic našich národů a zásad Charty lidských práv.

b) hlásat a prosazovat tyto tradice a zásady a přispívat k uchování historické paměti našich národů.

c) usilovat o pravdivý a objektivní výklad historie našich národů a úlohy a místa Ludvíka Svobody v národně-osvobozovací boji za války i v dalším jeho životě.

d) seznamovat veřejnost a hlavně mládež a vojáky s bojovým a humanitním odkazem Ludvíka Svobody vydáváním publikací, přednáškami, besedami a využíváním sdělovacích prostředků.

e) navazovat a rozvíjet přátelské vztahy s organizacemi obdobných cílů i s jednotlivci doma i v zahraničí.

f) spolupracovat se státními a samosprávnými orgány, občanskými sdruženími při zřizování a udržování památníků, pomníků, pamětních desek, názvů ulic, škol a pod., které by připomínaly naši historii.

8) Členem SLS, o.s. mohou být občané a právnické osoby v ČR a zahraničí, kteří splňují podmínky cílů jeho činnosti (v části III.) v

souladu se zák. Č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

9) Členové sdružení mají právo se aktivně podílet na jeho práci a být voleni do všech funkcí v jeho orgánech.

10) Členové sdružení mají povinnost aktivně přispívat k plnění jeho cílů.

11) Členové sdružení jsou organizováni v odbočkách, které jsou organizačními jednotkami sdružení, jednajícími svým jménem v odpovídající úrovni podle organizačního řádu sdružení.

12) Nejvyšším orgánem SLS, o.s. Je shromáždění členů svolávané zpravidla jednou za 3 roky.

13) Shromáždění členů sdružení volí výbor a kontrolní komisi SLS.

14) Výbor si volí předsedu, místopředsedu, tajemníka, (představenstvo), ko,mise popřípadě jiné své pomocné orgány.

15) Výbor sdružení zřizuje a uděluje Pamětní medaili Ludvíka Svobody a jiná ocenění angažované práce v rámci sdružení.

16) Zásady hospodaření SLS, o.s. se řídí platnými normami.

17) Ke své činnosti využívá sdružení dobrovolných příspěvků svých členů, darů a subvencí.

18) Jménem sdružení je oprávněn jednat jeho předseda, jako statutární orgán sdružení.

Ludvík Svoboda s Jaroslavem Seifertem u šálku čaje

Usnesení

ze shromáždění členů pražské odbočky SLS dne 26. 4. 2011

1) **schvaluje zprávu** přípravného výboru o situaci a činnosti pražské odbočky SLS od r. 2007

- zabezpečit realizaci programových cílů odbočky v roce 2011 a nástin úkolů na rok 2012;

2) **potvrzuje volbu**

a) výboru pražské odbočky SLS ve složení br. Ipser, br. Kolečko, s. Sochůrková, br. Svoboda, br. Šlězár, br. Ureš

- aktivně využívat součinnosti s občanskými sdruženími uvedenými ve zprávě přípravného výboru a českou obcí legionářskou;

b) revizora pražské odbočky SLS br. Hrabiece

- projednat podněty a návrhy členů pražské odbočky z diskuse na shromáždění.

3) **schvaluje**

a) programové cíle pražské odbočky SLS v roce 2011

b) hospodáří a revizorovi pražské odbočky SLS

b) založení Klubu veteránů z členů pražské odbočky SLS

- zabezpečit v součinnosti s hospodářem společnosti Ludvíka Svobody opatření k vedení samostatného hospodaření odbočky

4) ukládá

- a) výboru pražské odbočky SLS
 - vymezit rozsah funkcí jednotlivých členů výboru;
 - zabezpečit vznik a činnost obvodních úseků pražské odbočky SLS a jmenovat jejich vedoucí (koordinátory);
 - projednat převod členské základny SLS středočeského kraje do samostatné odbočky;

- c) jednatelem pražské odbočky SLS
 - zabezpečit v součinnosti s tajemníkem společnosti Ludvíka svobody kontrolu členské evidence pražské odbočky.

- d) členům pražské odbočky SLS
 - aktivně se podílet na realizaci programových cílů odbočky a propagovat její poslání a činnost

Ludvík Svoboda s Ivanem Turanicou (důstojníkem 3 brigády) při vojenské operaci na Dukle

Po dlouhých letech bojů opět doma...

Přehled členské základny

1) Odbočka SLS, o. s. pro hlavní město Prahu
předseda odbočky:
Doc. JUDr. Jaroslav Ipser, CSc.

2) Odbočka SLS, o. s. Brno pro Jihomoravský kraj
předsedkyně odbočky:
Maja Dočkalová

3) Odbočka SLS, o. s. Kroměříž pro Zlínský kraj
předseda odbočky:
RSDr. Vladimír Kenša

4) Odbočka SLS, o. s. Pardubice pro Pardubický kraj a Kraj Vysočina
předseda odbočky:
PaeDr. František Dosoudil

Členská základna neorganizovaná ve shora uvedených odbočkách je dále evidována:

Středočeský kraj

Jihočeský kraj
Karlovarský kraj
Liberecký kraj
Královéhradecký kraj
Moravskoslezský kraj
Olomoucký kraj

Přehled kolektivních členů SLS

1) **Město Kroměříž**
Velké náměstí 115/1
767 01 Kroměříž

2) **Město Havířov**
Město, Svornosti 86/2
736 34 Havířov

3) **Město Svidník**
Sovietských hrdinů 200
089 01 Svidník
Slovenská republika

4) **Obec Dřínov**
Dřínov 155
768 33

5) **Základní škola Ludvíka Svobody**
Generála Svobody 284/16
736 01 Havířov, Šumbark

6) **Kolektiv bývalých příslušníků partyzánského pluku Ludvíka Svobody**
Olbrachtova 642
537 01 Chrudim IV

7) **Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel**
Sokolská 486/33
120 00 Praha 2, Nové Město

8) **Městská organizace vlasteneckého sdružení antifašistů ČR**
Elplova 2065/2
628 00 Brno Líšeň

9) **Klub vojenských důchodců Havlíčkův Brod**
581 01 Pardubice

1. čs. samostatný polní prapor dostal v červenci 1942 svou konečnou podobu. V srpnu poslal plk. Svoboda dopis Stalini, ve kterém ho žádal o odjezd na frontu. Jeho přání bylo

vyslyšeno; v listopadu toho roku byla jednotka plně vyzbrojena. Vedle automatických a poloautomatických moderních zbraní obdrželi muži a ženy také pušky, pistole, minomety a dva protitankové kanóny 45 mm. Dne 27. 1. 1943 velitel praporu přejímá bojovou zástavu a o dva dny později obdrží rozkaz z hlavního štábu Rudé armády, který nakazuje přesun na frontu. Bojová pohotovost. V řadách praporu, který se vydal na frontu, aby si prošel svým bojovým křtem, se tehdy také nacházely ženy – vojákyně.

Přítomnost čs. občanek a čs. žen v tzv. druhém vojenském odboji tvoří nedílnou součást našich dějin. Přestože účast žen na frontových bojích i jejich podpůrné aktivity za druhé světové války byly evropskou a světovou historickou obcí mnohokrát podrobovány analýze a pečlivému výzkumu, v našich poměrech bohužel nemáme o této problematice žádnou komplexní monografii. V 1. čs. arm. sboru v SSSR působilo v letech 1942-1945 zhruba 1000 žen, které zastávaly různé pozice v různých hodnostech od vojínek po důstojnice. V řadách čs. jednotky, která měla poprvé odjet na frontu, bylo tehdy celkem 38 žen, z toho 7 poddůstojnic. 30 z nich bylo přepraveno zakončit službu jako

BOJOVÝ KŘEST ČESKOSLOVENSKÝCH ŽEN U SOKOLOVA

Alena Vitáková

K večeru dne 31. 1. 1943 bylo již v ešalonu (vlaku) č. 22904 připraveno k odjezdu celkem 941 mužů a 38 žen. Ty se – stejně jako muži – loučily se svými rodinami. Helena Petránková, které nebyl povolen odjezd, se loučí se svým druhem. Matylda Braunová ještě důvěrně hovoří k lékařce Engelové a prosí ji, aby se postarala o jejího nemocného manžela. Antonín Sochor se loučí s těhotnou manželkou Štěpánkou a prosí ji, aby na sebe v Buzuluku dávala pozor. „Kočata“ (předvídky nejmladších vojáků – pozn. aut.) - sanitářky se loučí se svými maminkami. Jedou mladičké sestry Tobiášovy, Gréta Olšanová, Marie Pišlová, Danuta Čermáková, Anna Ptáčková, Janina Malínská, Lída Obstová a další. Do ešalonu se chystají i dvě odstřelovačky, Valentina-Vanda Biněvská a Marie Ljalková.

Dívky nejely společně s muži, měly svůj samostatný vagon – těplušku. Vagon byl vytápen malými kamínky a vybaven vysokými palandami. Členové jednotky měli zakázáno se vzdalovat na stanicích od ešalonu a také pobíhat mezi jednotlivými vagony, a také byli samozřejmě povinni udržovat pořádek.

z dívek dělají spíše neformálně medvídky“, píše v knize Z Buzuluku do Prahy Ludvík Svoboda.

Dívky pochodovaly většinou u svých čet, jak se které chtělo. Jen sanitářka Janina

Malínská se stále držela u kulometné roty. Pochodovala bok po boku s velitelem čety, svým budoucím manželem Vojtěchem Černým. Pochod byl velice náročný, vojáci s ženami museli absolvovat 350 km. Dívky ovšem nereptaly, takže si to nedovolili ani muži. Na to, jaké měly ještě dívky povinnosti, vzpomíná Marie Kvapilová-Pišlová: „Ten pochod byl opravdu vyčerpávající. Vojáci s jitem uléhali, ale my jsme je ještě musely prohlédnout a ošetřit všechny odřeniny a otlačeniny, stříhaly jsme puchýře. Pak jsme teprve mohly odpočívat.“

Ženy-zdravotnice pracovaly i tehdy, když mužstvo spalo. Mužům nakázaly, aby šly spát s holýma umytýma nohama, aby jim je pak za spánku mohly ošetřit.

Pro zdravotnice byl také vydán rozkaz, že nesmí raněného, či nemocného při pochodu opustit. Problémem ale bylo, že saně byly určeny jen pro osvětu a velitele praporu. Dívky tedy musely nemocným pomáhat v chůzi, i když samy byly velice vysílené.

I velitel jednotky plk. Svoboda obdivuje výdrž žen:

Skupina československých žen Sokolovaček

ky zahanbovaly svou výdrží unavené pochodující vojáky:

„Tam, kde mnohdy nemohly únavu přemoci domluvy velitelů, pomáhala často několik slov děvčete-vojáka. Tam, kde síly velitelů nestačily k pomoci nejvíce unaveným, pomohla děvčata. Nebylo zvláštností vidět drobnou dívčí postavu ověšenou puškami a vedle pochodující rozložitě postavy vojáků-mužů beze zbraní. Když starý Rawek, vojín u první čety, měl střídát směnu u volokuše, věděla to celá rota. 'Němogem, němogem', začal Rawek. Pak se k němu přitočila drobná postava se zdravotnickou brašnou na rameni. 'Chudáčku, jste jistě nemocný, já to vezmu za Vás!' Tu přestal Rawek se svým 'němogem paně dešátníku;' Vzal popruhy volokuše

Občas se někdo i svezl na projíždějícím autě, ale to byla spíše vzácná náhoda. Valentina-Vanda Biněvská se s několika vojáky nechala kousek svězt nákladním autem. Když je na další štaci vložili, Valentina s hrůzou zjistila, že její puška zůstala v autě. Auto jí naštěstí zastavilo a ona opět svou pušku držela v rukou. Pochodovali takto 10 nocí. Ta poslední byla ze všech nejhorší. Nakonec však 1. března 1943 dorazili do válkou zničeného města Charkova. Před dvěma týdny byl opět dobyt Rudou armádou, ale místní obyvatelé na vojáky a sanitářky hleděli s nedůvěrou. Mátly je cizí prilby. Až když byli ujištěni, že se jedná o „sojuzníky“, objevily se na jejich tvářích úsměvy.

praveno vykonávat službu jako zdravotnice, jedna jako spojařka, dvě jako odstřelovačky, jedna jako osvěťárka, jedna jako hospodářka a tři jako kuchařky. Většinu těchto dívek je kolem osmnácti či devatenácti let, ale nalezneme zde i sedmnáctiletou Vandu Biněvskou. Co se týče národnosti a náboženského vyznání oněch prvních žen-vojákyň, složení bylo velmi pestré. S údaji je však třeba zacházet velmi opatrně, protože mnohé ženy během války své nacionálně měnily a celá řada žen také údaje o své víře či národnosti nikde neuvádí. Pokud využijeme údajů z prezentačních protokolů, můžeme si vytvořit sami provizorní statistický náhled, nám říká následující: dle národnostního kritéria v jednotce převládaly ženy, které přiznaly u odvodu českou národnost, celkem jich bylo 19. Následují Židovky, jejichž počet dosahuje čísla 7. Třetí místo obsadily Polky s 5 osobami, přičemž Slovenky byly 2, Rusky 2, Rusinka 1, Ukrajinka 1 a Lotyška také 1. Z hlediska náboženského získáváme i přes neúplné údaje o religiozitě Sokolovaček překvapivé výsledky: nejvíce žen (kolem 14) vyznávalo židovskou víru. Následuje skupina žen bez vyznání (kolem 8) a na třetí příčce se překvapivě umístily se svým počtem římské katoličky (cca 6). Následují pravoslavné (3), řecké katoličky (2) a jedna evangelička. Bohužel nám chybí údaje k celé řadě dívek z českých krajanských rodin. Zde však můžeme s největší pravděpodobností očekávat pravoslavi, méně pravděpodobný je katolicismus či bezvěrectví. Touto malou sondou se nám potvrzují ony zprávy, které hovoří o převládajícím židovském elementu v počáteční fázi jednotky. Avšak opět zde připomínám, že je třeba mít na paměti skutečnost, že mnohé ženy (a samozřejmě i muži) údaje týkající se národnosti a vyznání měnili; důvody byly různé. Mohl to být všudypřítomný strach z antisemitismu, protože protizidovské nálady se objevovaly i mezi příslušníky čs. zahraničního vojska.

Sokolovského boje se zúčastnily i ženy zařazené do polních kuchyní

Již druhý den cesty se jednotka ve vlaku dozvěděla, že Němci u Stalingradu kapitulovali. Zpívalo se a slavilo až do rána. Tato zpráva jistě ve zlé situaci na charkovském úseku fronty všechny povzbudila. Také byla impulsem k tomu, že se začaly již ve vlaku peníze na zakoupení tanků pro jednotku. Tanky měly dostat jména „Lidice“ a „Ležáky“. Během týdne bylo vybráno 100 000 rublů na oba dva tanky.

Vlak na své několikátýdenní cestě míjel místa poničená válkou. Dne 18. 2. se ve stanici Ostrogožsk celá jednotka setkala s velitelem voronežského frontu maršálem Golikovem. Dne 19. 2. dorazil ešalon do stanice Valujki. Dál vlak nemohl, trať byla rozbita. Do Charkova se musel praporek přesunout pěšky. Vlak se musel rychle vyložit – bedny s náboji, zbraně, proviant, koně, auta. Jít se kvůli náletům mohlo jít jen v noci. Průměrně museli ujít za noc 30 km, zpočátku jistě víc. Přes den měli odpočívat a spát.

Vojáci i ženy byli důkladně nabalení. Na nohou měli teplé plstěné válenky, na hlavách anglické přilby „talíře“, nabarvené na bílo. „Teplé sovětské kabáty a vrstvy oblečení

„Málo spí i praporeční osvěta, zejména Matylda Braunová; musí zpracovat ulovené zprávy, natisknout a roznést polní časopis. Ale nejméně ze všech spí naše sanitářky. Obcházejí chalupy, ošetřují pohmožděnin a odřeniny, pomáhají těm, co mají horečku, roznášejí léky.“

Všechny bez rozdílu trápila „vjuga“, ostrý stepní vítr se sněhem. Když některý z mužů sedl vyčerpáním do sněhu, už u něho byla sanitářka a začala svůj účinný rituál:

„Copak Franto, tobě něco je? Není? Tak mi dej tu bouchačku.“ Dívky na nic nečekaly, sebraly mu zbraň a nesly ji dál samy. Muži se pak zastydělí – holka nese jeho zbraň a on si sedí na zemi. Toto zabíralo. Chlapec vstal, dohonil sanitářku a zbraň jí odebral.

Věděly dobře, že kdo si sedne, musí rychle vstát, nebo usne a umrzne. Přestávky – jen několikaminutové a ve stoje. Dívky muze kontrolovat, nedovolí jim lehnout a usnout, případně je důrazně napomínají.

Jejich vysoká morálka dokázala mnohdy muže povzbudit. Generál Oldřich Kvapil vzpomíná, jak dív-

a zaoral.
Dívky pochodovaly jako muži, neměly úlevy. Jen občas bylo některé dovoleno svězt se na saních, a to jen v mimořádných případech. Generál Kvapil uvádí, že mnohdy nedokázal uznat, že přestože jsou vojačky, tak mohou být i ženami:

„Za pochodu za mnou přišla Vlasta. Služebně svobodník Vlasta, velitel zdravotnického družstva třetí roty.

‘Pane rotmistře, žádám, aby vojnika Jana byla umístěna na rotní saně!’

‘Máte zdravý rozum? Jak Vás to mohlo napadnout? Dovolím to Janě a přihlásí se mi deset vojáků. Nedovolím!’

‘Ale Oldo,“ začala Vlasta neslužebně, „vždyť ona nemůže pochodovat!’

‘Musí, Vlasto. Viš, jak jsou unavení vojáci. Ještě by byly řeči, že máte nějaké výhody. Nemohu to povolit.’

‘Ale Oldo, ona musí, ona skutečně nemůže pochodovat,“ přemlouvala mě se slzami v očích.

‘Ale proč, cožpak je nemocná? Byla u lékaře?’

Nakonec mi Vlasta pošeptala něco o nějakých nepříjemnostech. Zapomněl jsem, že Jana je právě jako všechna ostatní děvčata nejen voják, ale i žena. Nu, šla na saně.“

Praporek se ubytoval ve zničené škole, ale ještě než se všichni uložili ke spánku, přišel nový rozkaz od zástupce velitele Voronežského frontu a velitele obrany Charkova, gen. por. Kozlova. Situace je kritická, Němci prolomili frontu a postupují na Charkov, každá jednotka je nyní dobrá. Praporek musí ihned na frontu, a zaujmout obranu na linii řeky Mža – Timčenkov-Mirgorod-Art'uchovka. Nepustit ani jeden německý tank přes Mžu! Pokud potká praporek nepřitele již na cestě, má ho bít z chodu.

V Charkově zůstalo několik žen pro zajištění týlu. V zásobovací četě to byly Soňa Bužakerová a Anna Kakutová, zdravotnice a osvěťárka Margita Kovalová za praporem vyrazila o den později. Ostatní ženy vyrazily v rámci svých jednotek již 2. 3. ve 23:00 z Charkova ve dvou proudech. Jeden proud mířil do Mirgorodu, druhý do Art'uchovky.

Dne 3. 3. zaujaly jednotky „Praporu Svoboda“ bojové pozice na řece Mža. S muži se společně na boj začaly připravovat sanitářky, ostřelovačky, spojařky, kuchařky a osvěťárky. Poprvé v dějinách československé armády se měly bojů také zúčastnit ženy.

(Dokončení příště)

Buzuluk, na dvoře ubytovny. Příprava dřeva na topení.

Ludvík Svoboda hovoří ke své jednotce v Buzuluku před odchodem na frontu.

U Michaila Kalinina, předsedy vlády Sovětského svazu, při ocenění jeho vojenských schopností

ŽIVOTOPIS LUDVÍKA SVOBODY V DATECH CO VÍME O LUDVÍKU SVOBODOVI

V letošním roce si připomeneme (25. 11. 1895) již 116. výročí narození a 52. výročí (20. 9. 1979) úmrtí armádního generála Ludvíka Svobody. Ludvík Svoboda byl nejenom hrdinou bojů legií u Zborova a za druhé světové války organizátor vzniku našich jednotek v tehdejší Sovětské armádě. V poválečném období se podílel na formování nové Československé lidové armády. Svůj význam má jeho podíl na rozvoji tělovýchovy a sportu. Nejvýznamnější byla jeho práce na rozvoji naší země ve funkci prezidenta republiky. Realitou je, že ne vždy si uvedené skutečnosti uvědomujeme. Postoje Ludvíka Svobody jsou nezpochybnitelné a na tom nemohou nic měnit snahy znevážit jeho historické zásluhy. I proto si stojí stručný životopis našeho prezidenta připomenout.

25. 11. 1895

Ludvík Svoboda se narodil v Hroznatíně na Českomoravské vysočině.

11. 06. 1915

byl odeslán na východní frontu poté, když byl povolán do rakousko-uherské armády jako absolvent základních škol a Zemské zemědělské školy ve Velkém Meziříčí.

09. 09. 1915

přešel do ruského zajetí.

Září 1916

vstoupil do československých legií. Zúčastnil se slavných bitev legií u Zborova a Bachmače proti rakouské a německé armádě a bojů o transsibiřskou magistrálu proti Rudé armádě. Postupně velel družstvu, četě, rotě a praporu.

Září 1920

vrátil se do Československa v hodnosti kapitána, demobilizoval a ujal se svého rodného hospodářství.

23. 10. 1921-10. 01. 1923

vrátil se do nově se budující armády, nastoupil do 3. pěšího pluku Jana Žižky z Trocnova v Kroměříži. Prošel řadou funkcí. V hodnosti kapitána velel kulometné rotě 3. pěšího pluku. Povýšen na štábního

Květen – září 1938

byl velitelem-náhradního praporu. Po splnění mobilizačního úkolu, na vlastní žádost odešel jako velitel polního praporu na hranice bránit republiku.

15. 03. 1939

okupace Česko-Slovenska. Po okupaci Československa hitlerovským Německem se L. S. podílel na vytváření ilegální vojenské organizace Obrany národa na východní Moravě.

05. 06. 1939

odešel do Polska přes hranice v okolí Ostravy. V Krakově převzal velení tvořící se zahraniční vojenské dobrovolcké jednotky.

18. 09. 1939

po pádu Polska převedl vojenskou jednotku do Sovětského svazu, kde požádal o azyl.

Únor 1942

začal organizovat a cvičit v Buzuluku 1. československý samostatný polní prapor v SSSR.

30. 01. 1943

prapor odejel na frontu pod velením plk. L. Svobody.

06. 10. 1944

sbor se zúčastnil bojů v Karpatso-dukelské operaci a 6. října si probjoval cestu přes státní československé hranice.

04. 04. 1945

S obyvateli první osvobozené obce po bojích na Dukle.

S prezidentem Edvardem Benešem těsně po válce v květnu 1945 v Praze.

kapitána.

01. 05. 1923 - 14. 04. 1931
Na Podkarpatské Rusi sloužil u 36. pěšího pluku, kde byl velitel kulometné roty, později zástupcem velitele praporu v hodnosti štábního kapitána.

15. 09. 1931 - 14. 07. 1934
povýšen na majora, vyučoval maďarštinu ve Vojenské akademii v Hranicích.

15. 07. 1934
opět nastoupil do svého mateřského pluku v Kroměříži v hodnosti podplukovníka.

Aktuální informace

Složení výboru pražské odbočky

Doc. JUDr. Jaroslav Ipser, CSc.
plukovník v.v., předseda

RSDr. Jaroslav Šlezar, CSc.
místopředseda

JUDr. Radomír Hrabiec
podplukovník v. v.
jednatel

Mgr. Alena Sochůrková
hospodářka

PhDr. Adolf Svoboda
podplukovník v.v.; koordinátor součinnosti se společenskými organizacemi

Ing. Jaroslav Štecha
generálmajor v.v.
koordinátor Klubu veteránů

Ing. Robert Ureš
člen výboru

Revizor odbočky

JUDr. Petr Kolečko
podplukovník v. v.

Kontaktní adresa

pro doručování písemností je:

SLS o.s.,
odbočka Hl. města Prahy
Zavadiłova 1888/22
160 00 Praha 6

08. 03. 1943

začal se boj u Sokolova a dalších střetnutí s německými vojsky na tomto úseku fronty.

Duben – září 1943

budovala se 1. československá samostatná brigáda, která byla nasazena do bojů za osvobození Kyjeva a Pravobřežní Ukrajiny. Po ukončení těchto bojů byla brigáda přeorganizována v 1. československý armádní sbor.

03. 12. 1943

povýšen na brigádního generála

byl jmenován ministrem národní obrany v Košické vládě.

10. 05. 1945

povýšen na divizního generála.

01. 08. 1945

povýšen na armádního generála.

11. 10. 1948

vstoupil do KSČ.

25. 04. 1950

byl odvolán z funkce ministra národní obrany a jmenován předsedou Státního výboru pro sport a tělovýchovu a náměstkem předsedy vlády.

08. 09. 1951

byl odvolán i z této funkce.

Listopad – prosinec 1952
zadržen a vyšetřován STB.

01. 01. 1953

úředně penzionován. V době nezařazení se věnoval své rodné obci.

1954 – 1958

byl náčelníkem Vojenské akademie velitelského směru v Praze.

30. 04. 1959

byl penzionován.

1948 – 1968

byl nepřetržitě poslancem Národního shromáždění za některý z okresů Českomoravské vysočiny.

30. 03. 1968

Národní shromáždění ho zvolilo za prezidenta republiky.

23. 08. 1968

vedl delegaci na moskevské jednání, odkud se delegace, rozšířena o zadržené politiky, vrátila v ranních hodinách 26. srpna.

V roce 1975

L. Svoboda onemocněl a přestal vykonávat funkci prezidenta.

20. 09. 1979

Ludvík Svoboda zemřel.

INFORMACE O JUBILEÍCH

13. dubna 2011

70 let

br. **Petr KOLEČKO**,
plk. v.v.
revizor pražské odbočky SLS

9. srpna 2011

80 let

s. **Alena SOCHŮRKOVÁ**
hospodářka pražské pobočky SLS

8. října 2011

90 let

br. **František ŠTEFKA**,
plk. MV, v.v.
zakládající člen
pražské odbočky SLS

14. listopadu 2011

br. **ing. Jozef ČINČÁR**,
generálporučík v.v.
předseda SLS

*Vážení čtenáři! K vašim dotazům, kde a jak je možné si **INFORMAČNÍ ZPRÁVODAJ** Společnosti Ludvíka Svobody zajistit, připomínáme, že všechny objednávky, připomínky, dotazy i své články můžete zasílat na adresu:*

SLS, Zavadiłova 1888/22, 160 00 Praha 6 - Dejvice

*Vydavatel Dr. Milan Havlíček - OREGO, Box 13, 257 26 Divišov
Nevyžádané rukopisy nevracíme. Vyhrazujeme si právo redakčních úprav.
Samizdat * Uzávěrka čísla 16. srpna 2011 * www.sls.ludviksvoboda.cz*